

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΕΝΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΟΗΤΟΥ

Ο ΝΤΕΛΙΑ ΑΔΑΜ ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Μιά δραματική σκηνή στὸν Κεραμικεὶ. Ὁ Ποιητὴς καὶ ὁ πρῶτος τῆς Τουρκίας. Μετὰ τὸν Ὀθωνά. Ὁ Βιλιέ... ἔσπαρται στὴ Ρόδο. Ὅπου ἐπιβαίνει ἡ Ἀστυνομία. Ἐνα ἐπισόδιό σὲ Παρισίον θέατρο. Ὁ Ποιητὴς, ὁ Αὐτάρχης τοῦ Ναπολέοντος Γ' καὶ ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος Α'. Ἀνέκδοτα ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Ντελλιά Ἀδάμ. Ἡ μισανθρωπία του. Τὸ ἔργον του. Ὁ θάνατός του.

Ἐνας εὐγενὴς ποιητὴς, τὸν ὁποῖον ἐνόσφ ζῶσις παρανόησαν οἱ σύγχρονοί του καὶ τὸν ἄφησαν νὰ πεθάνῃ, λησμονημένος καὶ ἀπογοητευμένος, σὲ μιά γωνίαν τῆς Παρισίως Μονμάρτρης, ὁ διάσημος μετέπειτα Βιλιέ ντε Ἀὶλ Ἀδάμ, ἐκινίστηκε κίπρις μὲ τ' ὄνειρό νὰ γίνῃ βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος! Ὁ ποιητὴς αὐτός, ποῦ ἡ Γαλλία πρὸ ὀλίγων ἔτην τοῦ ἔσθου ἀνδραγατῆς ἐπὶ τῆς Παρισίως βουλβάρας, ἦταν ἀπόγονος τοῦ τελευταίου Μεγάλου Μαγίστου τῶν Ἰπποτικῶν τῆς Μάλτας καὶ γενναῖο ὑπερασπιστοῦ τῆς Ρόδου κατὰ τὸν Τοῦρκον. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι τὸ στέμμα τῆς Ἑλλάδος δὲν προσφέρθη στὸν ποιητὴ, ἀλλ' ἔνα τεχναῖο γεγονός—ποῦ τὸ ἐξιστοροῦμε παρακάτω—τοῦ ἔδωκε τὴν πρῶτη βίαι σ' ὄνειρό του.

Στοὺς λαμπροὺς κήπους τοῦ Κεραμικεῖ, ἔνα ἀπόγευμα τοῦ Ἰουνίου 1859, ὁ αὐτοκράτορ Ναπολεὼν Γ' καὶ ἡ Ἐβγένια ἔδιναν μὲ ἐπάθεια καλοκαιρινὴ δεξιόσι. Τὸ αὐτοκρατορικὸ ζευγάρι εἶχε μόλις ἀποτραβηθεῖ, καὶ οἱ καλομέντοι δροσίζονταν, περπατώντας κίττα ἀπὸ τὰ δέντρα τοῦ ὄρειου κήπου. Οἱ καλομέντοι ἦταν τὸ ἄθος τῆς Γαλλικῆς ἀριστοκρατίας καὶ τοῦ πνεύματος, καὶ μὰζὲ μ' αὐτοὺς, βρισκόταν καὶ ὁ Βιλιέ ντε Ἀὶλ Ἀδάμ, ποῦ εἶχε διπλὸ τὸ δικαίωμα τῆς παρουσίας σὲς βασιλικὰς τελετὰς: Ἦταν ποιητὴς, ἦταν καὶ κληρονομῶς μεγάλου ἱστορικοῦ ὀνόματος.

Ἐξάφνα, ἐνῶ οἱ καλομένοι περιδιβάζον στὸν κήπο, ἀκούσαν τὸν θόρυβό μὲς φωνηκίας. Σὰ μιά κλοσὴ γωνιά, ποῦ τὴν ἱσταναν αἰωνόβιες καστανίδες, κοντὰ σ' ἔνα ὄρειο ἀγαλμα τῆς Ἥρας, δὲν ἄντριες φιλονικούσαν πολλὴ ζῆσφά. Ὁ ἕνας φοροῦσος μεγαλόπρεπῃ χρυσοπλούμιστῃ στολῇ, ἀδαμαντοστόλιστο εἶσφος, εἶχε τὸ στήθος κατὰφορο ἀπὸ παράσημα, ἦταν φασοφόρος ὄμως καὶ ἀσχημος, μὲ πλατεῖα μύτη καὶ μικρὸ στρουγγυλὸ γέννα, καὶ κοιλιά. Ἦταν ὁ πρεσβυτὴς τοῦ Σουλτάνου σὲ Παρίσι, καὶ φωνά ὁ Ναπολεὼν, μαζὲ μὲ τὸ ἄλλο διπλωματικὸ ὄμμα, τὸν εἶχε καλέσει καὶ αὐτὸν στὴ δεξιόσι.

Ὁ ἄλλος ἦταν ἕνας ὄρειος ἄντρις, μὲ ἀστραποβόλο βλέμμα ἀγροῦ, μὲ πλατὲ, γραφικὸ μῆσπο. Ντυμένος σύμφωνα μὲ τὴν τελευταία μόδα τῆς ἐποχῆς του, κομπῶς καὶ ἱσος, μεγαλοπρεπῶς καὶ φοβεροῦ τῶν ὄψε, βμοιῶς σὰν Ὀμηρικὸς ἦρωας! Ἦταν ὁ Βιλιέ ντε Ἀὶλ Ἀδάμ.

— Καὶ ὄμως ἔδω, κῆρις, δὲν σὰς γνωρίζω! ἔλεγε ὁ Τοῦρκος μ' ἔσφνι.

— Ἴσως, ἀλλὰ θάλεγα νὰ μὲ προσβάλετε καὶ νὰ μὲ κλεψάσιτε... ἀπαντοῦσα ὁ ντε Ἀὶλ Ἀδάμ. Μάθετε λοιπὸν ὅτι σὲ ἄκουσμα τοῦ ὀνόματος ποῦ φέρω ἔκατὸ κηλίδες Τοῦρκου ἐγλάμησαν ἄλλοτε καὶ ὁ ἴδιος Σουλτανὸν ὁ Σουλτάνος τὸ ἔσφρις!...

Τὸ ἐπισόδιό ἱστορικοῦ ἔδω, γιατί ἐπρόφτασαν μαρικοί ἄλλοι ἀπὸ τοὺς καθεστῆσους καὶ μῆσαν στὴ μέση. Ὁ εὐγενὴς ποιητὴς ἔγνοιος τότε μὲ περηφάνια καὶ μεγαλοπρέπεια τοὺς ὄμους του, ἀφῆντας τὸν Ὀθωνιὰν διπλωματικὸν κατάκλημο ἀπὸ τὸ θυμὸ του ἢ τὸ φόβο του...

Μετὰ τὸ ἐπισόδιό αὐτό, τὸ ἴδιο βράδν, σ' ἔναν κίπλο Παρισίων γλετζέδων τῆς Μονμάρτρης, ὁ Ποιητὴς, δὲσθουρὸς ἀκόμη, διηγοῦμενος τὴν ἀνομηματινὴ του περιπέτεια, ἔξέσπασε τὸ μῦθος του γιὰ τοὺς Τοῦρκους καὶ τὸν προσεβῆτο τοὺς, ποῦ μὲ τὴν ποιητικὴν του φαντασία τὸν ἔβλεπε γένουτὸν ἀπὸ δὲλα τὰ ἐκτελέσματα τῶν Ὀθωνιάνων. Ἀπὸ τὴ στυγνὴ ἐκείνη ὁ Βιλιέ ντε Ἀὶλ Ἀδάμ συνέλαβε τὴν ἰδέα ν' ἀνεβῆ στὸν Ἑλληνικὸν Ὀθρόν. Ἐκεῖ θὰ ἔξεδικνε τοὺς Τοῦρκους γιὰ τὸν θάνατο τοῦ ἔνδοξου προγόνου του ὁ ντε Ἀὶλ Ἀδάμ, ὁ ὁποῖος ἐσφάγη ἀπὸ τοὺς Τοῦρκους στὴ Ρόδο, ἀφοῦ πολέμους γενναία ἔναντιον τους.

Ἐνα πρῶτο λοιπὸν, οἱ Παρισίοι ἐμάθωναν ἀπὸ τῆς ἐφημερίδας του; ὅτι «ὁ κενὸς Ὀθρόν» τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τὴν ἐκθρόνισιν τοῦ Ὀθωνος, εὐζῆως ὑποψήφιος ἔν τῷ περσῶσφ τοῦ Βιλιέ ντε Ἀὶλ Ἀδάμ καὶ ὅτι ἐσπεύθειε περὶ τῆς ὑποψηφιότητος ταύτης ὁ ἀσπαστῶς τῶν Γάλλων ἐξιστοροῦσας αἰνιγματώδως.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὅτι ὁ ποιητὴς ἔπληρε στὰ σπασφὰ τὴν ὑποψηφιότητά του καὶ ἄρχισε νὰ μὴν κερβῆ ἀπὸ τὸν κόσμὸ τῆς φιλοδοξίας του αὐτῇ. Τὸ πρῶτον εἶχε ἀρχίσει πειὰ νὰ γίνετα σπασφὰ καὶ ὁ Παρισίος τῶπος ἔγραφε καθήμενός γιὰ τὸν ὑποψήφιο ποιητὴ. Οἱ φίλοι τοῦ Βιλιέ ἐπρασάθησαν τότε νὰ τὸν πείσουν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπιτελεθῆ κίπλο μεγάλο κατῳρθημα γιὰ νὰ τραβῆξῃ τὴν προσοχὴ τοῦ κόσμου.

— Ἐθῶκα! Ἐθῶκα! ἔφραναε ὁ Ποιητὴς σὰν ἄλλος Ἀρχιμήδης. Θὰ καταλάβω τὴ Ρόδο, κ' ἔτσι θὰ ἐκδινηθῶ τοὺς προγόνους μου! Ἐκεῖ ὅπου ἐδοξάστηκαν ἐκείνοι θὰ δευχθῶ κ' ἐγὼ ἀντάξις ἀπόγονός τους καὶ ἀπαιτητῆς θρόνου!...

Κατόπιν τούτου, ὁ ποιητὴς κατέσθωσε νὰ πείσῃ δὲο τραπεζίτες νὰ τοῦ δανείσουν τ' ἀπαιτούμενα χρήματα γιὰ τὴν ἱσπερατεία του, μὲ τὴν ἔλπιδα μελλοντικοῦ κέρδους. Ὁ Βιλιέ καὶ οἱ φίλοι του ἐναύλοσαν ἔτσι δὲο ἱσποφῶρα, καὶ διάλεξαν τὸν λυμάνι τῆς Βρόστης γιὰ τὴν ἀναχώρησιν του. Ὁ Βιλιέ ὄριος ἐπίσθη τὸ σῆμα τῆς στολῆς τοῦ ἀποβατικοῦ στρατοῦ, κίπως ὄμοιο μὲ τὴν τότε Γαλλικὴ στολῇ, κ' ἔτσι νὰ πάντα ἦσαν ἔτομα.

Ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἐσποσθεῖσ σχετικῶς καὶ δὲν ἐφάνησεν τις διαθέσις τῆς ὄς στὴν τελευταία στυγῇ. Ὅταν ὄμως ἐπρόκειτο, ἐπὶ κερφαλῆς μαρικὸν συντόρῳν του, ὁ Βιλιέ νὰ μῆθ στὰ μαρβία του, ἡ ἄστυνομία τὸν ἔπασα καὶ τὸν ἔφερε, κίπως ἀπότομα σὲ Παρίσι.

Ὁ Ποιητὴς δὲν ἔπασε τὸ θάρρος του. Ἐξήτησε ἀκόρησι ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Γαλλίας καὶ ἡ ἀκόρησις τοῦ δόθηκε. Ὅταν ὄμως ἐπῆγε στὸν Κεραμικεὶ, ἀντι νὰ γίνῃ δεπτός ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα, ἀδῆγηθῆκε μπροστὰ στὸν Αὐτάρχη, δούτα ντε Βασσάν, ὁ ὁποῖος τὸν ἐρώτησε γιὰ ποιά αἰτία ἐξήτησε νὰ ἰδῆ τὸν Αὐτοκράτορα. Ὁ Βιλιέ ἔσφρεε προκατάλημ ἔναντιον τοῦ δούκου ντε Βασσάν, νομίζοντας ὅτι ἦταν σφοδροδοκημένος ἀπὸ τὸ βασιλεῖα τῆς Δανίας, γιὰ νὰ ἐσπύσῃ καὶ ἐσγῶρηξ ὑπὲρ τῆς ἐπομηριότητος τοῦ γειοῦ του καὶ μετῆπει βασιλέως μὰς Γεωργίου τοῦ Α'. Δὲν ἠθέλησε λοιπὸν ὁ περῆσφος ποιητὴς ν' ἀνακονίσῃ στὸν Αὐτάρχη τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποῖους ἐξήτησε τὴν βασιλικὴ ἀκόρησι, καὶ μὲ ἀσφυκτικὸ θυμὸ ἔδηλοσε ὅτι μόνου σὲ αὐτοκράτορες στυηθῆσι νὰ ὀμῆθ. Ὁ Αὐτάρχης τὸν ἔδωξε καὶ ὁ Ποιητὴς ἔσφως κτυπιπῆσας δονατὰ τὴν πόρτα, μὲ τὴν πεσοίθησι ὅτι ὁ δούξ ντε Βασσάν ἦταν πωλημένος στὴ Δανία!...

Ὅταν ἡ προστάτιδες δυνάμεις ἐδιάλεξαν γιὰ τὸν Ἑλληνικὸν Ὀθρόν τὸ Βασιλεῖα Γεώργιο Α', ὁ Βιλιέ ντε Ἀὶλ Ἀδάμ κερῶθηκε πολὺ. Ἀποτραβήχτηκε λοιπὸν στὴ Μονμάρτη καὶ ἔσφες ζῶη μοναχικῇ...

Μιά βραδεια, σὲ Παρισίον θέατρο τῆς Πόλης Μαρτῆν παίζονταν ἔνα ἱστορικὸ δρῆμα, σὲ ὁποῖον ἔνα πρόγονος τοῦ Ποιητοῦ, ὁ στρατάρχης τῆς Γαλλίας Ἰσάντης Βιλιέ ντε Ἀὶλ Ἀδάμ (1437) γὰ λόγους... θασραμικῆς οικονομίας, ἐπρόδινε τὸν κίπλο του Δούκα τῆς Βουργουνδίας. Ὁ Ποιητὴς, ὄστις βρισκόταν στυν παρῶσας, σηκῶθηκε ὀμομημένος, καὶ ἄρχισε νὰ διαμαρτυρεῖται ὑπερασπιζόμενος τὴν προγονικὴν του τιμῇ. Στὴν ἀδῶρησι τοῦ βήματος ἀπὸ μιλῶν γιὰ τὰ κατακτητικὰ ἐπὶ τῆς Ρόδου σῆδιά του καὶ νὰ παραπονηθῆ ἔναντιον τῆς Γαλλίας γιατί δὲν ὑποστῆριξε τὴν ὑποψηφιότητά του στὸν Ἑλληνικὸν Ὀθρόν. Ἡ Ἀστυνομία μῆπες στὴ μέση καὶ τὸ σκάνδαλο ἱστορικοῦ ἐστέ...

Ἀργότερα ἔξεδος ποητικῆς ἐφημερίδα μὲ τὸν τίτλο «Ὁ Στρατός καὶ τὸ ἔσφρος», ἡ ὁποία δὲν ἔσφες πολὺ!... Καὶ ὁ Ποιητὴς βυθίστηκε πάλι στὴ μοναχία καὶ στὴ σιωπῇ...

Νὰ τῶρα καὶ λίγες βιογραφικῆς πληροφορίας γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴν αὐτὴ φροσγομῆρι:

Τ' ὄνομά του—ὁ ὄλο του τὸ μάκρος—ἦταν: Φίλιππος Ἀδῶστος Ματθαῖος Βιλιέ ντε Ἀὶλ Ἀδάμ. Γεννήθηκε στὰ 1840. Γι' αὐτόν ἔβλεαν πολλὰ: Ὅτι ὄπηρε καλόγηρος, ὅτι ὑπὲρῆστος ἄγνωστος, μὲ ψευδῆσμου, σὲ μισοφορομῶ Ἐλβετικὸ ποῦ Πάπα, καὶ κίττα ἀκόμη κίπλο περιεῖο: Ὅτι ὄπηρε ἐσολέγας (ἀρχιφύλαξ χαρμῶσι) στυν Κονσταντινουπόλει, καὶ ὅτι μόλις τὸν ἀνεκάλυψαν οἱ Τοῦρκοι, τὸν ἔσφριξαν στὴ φυλακῇ, ἀπὸ τὴν ὁποία ὄμως κατέσθωσε νὰ διαπεσθεῖσ μεταμετρίσμενος σὲ δεσβίση! Στὴ νεότητά του ὁ Ποιητὴς ἔζησε μὲ φτώχεια, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀσπορῆσεια, μακρὰ ἀπὸ τίς κομμικῆς συγκεντρώσεις, ἀποεσφύοντας τὴν τραλλὴ ζωὴ τοῦ Παρισίου. Σπανίος καθῆσαν ἀπὸ τὴ Μονμάρτη, ποῦ τὴν ἐπιαγαποῦσος. Ἀργινόμενα νὰ δευχθῇ δημοσία θεοῖ ἡ ἰστικῇ, ἄν

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ

Πώς τὰ τραγουδεύουν στὴν Ἠπειρο. Τὰ ὄρακα τῶν νοικοκυράδων. Τὰ ἐγκώμια. Τὸ τραγουδί τοῦ Χατζῶπαπα. Τὸ τραγουδί τῆς κερασιάς. Τὸ τραγουδί τῆς ἐτοιμέπαντρης. Τὸ ἐγκώμιο τοῦ παπᾶ. Τὰ κορδαυτικὰ τραγουδία. Λαϊκὰ εἰρωνικά καὶ σαρκασμῶν.

Ἡ παιδιὰ στὴν Ἠπειρο, ἀπὸ τὴν παραμονὴ τῆς Κυριακῆς τοῦ Λαζάρου, παίρνουν μιὰ ψιλλὴ καὶ πλατειὰ σανίδα, τὴν στολίζουν μὲ «κτύρους» — κουδούνια δηλαδὴ διάφορα — καὶ μὲ ἀνοιξιάτικα λουλούδια τοῦ ἀγροῦ, στολίζουν ἐπίσης μὲ λουλούδια κ' ἕνα καλὰθὶ, μέσα στὸ ὁποῖο θὰ βάλουν τὰ αὐγά, τὰ ὁποῖα θὰ τοὺς δώσουν καὶ τὴν Κυριακὴ γυρίζουν ἀπὸ σπίτι καὶ λένε τὸ «Λάζαρο». Γιὰ κάθε τραγουδί τοῦ Λαζάρου ἢ «Ἐγμώμιον» ποὺ θὰ ποῦν, θὰ πάρουν ἕνα αὐγό. Ἐξαιρέτως τὸ τραγουδί τοῦ Χριστοῦ γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ πάρουν δὲς αὐγά.

Τὸ τραγοῦδι τοῦ Λαζάρου εἶνε τὸ ἑξῆς :
*Καλημέρα σας ἄρχοντας κ' ἐφέτω καὶ τοῦ χρόνου,
μὲ τὸν Λαμπρῆ, τὴν Πασκαλιά, μὲ τὸν καλὸ τὸ λόγο.
Σήμερα ἦρθε ὁ Λάζαρος, ἦρθαν καὶ τὰ Βάγια
ἦρθε κ' ἡ θεσπετικὴ γιορτῆ, μεγάλη καὶ ἀγία.
Σήμερα κλαῖν τὸ Λάζαρο ἢ Μάρθα κ' ἡ Μαρία,
π' ἀρώστησε καὶ πῆθανε στὴν πῆλι Βηθανία.
Κι' ὁ Χριστὸς σὰν τῆκουσε τρέξτε στὴ Βηθανία.
Μικροὶ μεγάλοι: ἔτραχαν ἀπὸ κρουστὰ καὶ πίσω.
Μὲ τὴ φωνή τοῦ ὁ Χριστοῦ τὸν Λάζαρο φωνάζει
κι' ὁ Λάζαρος σὰν τῆκουσε σηκώθηκε ἀπ' τὸν τάφο.
Ζαρόντα χρόνους ἔζησε πατέ του νὰ γελᾷ
θυμότανε τὴν κόλασι τὸν φοβερὸ τὸν Ἀδῆ,
ποῦ ἦταν μαῦρος κ' ἄραχνος, γεμάτος μαυραγκάθια.*

Ἄλλο πάλιν Ἠπειρωτικὸ λαϊκὸ τραγοῦδι τοῦ Λαζάρου, εἶνε τὸ ἑξῆς:

*Καλημέρα σας, καλὴ βραδεία σας
καλῶς σὰς πῆσανε τὴν ἔρεντιά σας.
Ἄν ἔριζτε νὰ σὰς εἰποῦμε
ἀπὸ τὸ Λάζαρο, ποῦ τραγουδοῦμε
— ἦρθ' ὁ Λάζαρος, ἦρθαν τὰ Βάγια,
ἦρθε ἡ γιορτῆ ποῦ εἶνε ἀγία,
ἦρθ' ὁ Λάζαρος πτὴ Βηθανία,
μὲ τὴ Μάνθα του καὶ τὴ Μαρία,
— Μάνθα μου, ποῦν' ὁ Λάζαρος σεν ;
— Μάνθα μου, ποῦν' ὁ ἀδερφός σου ;
— Ποῦνε ὁ φίλος μου ὁ ἀγαπημένους ;
— Μὲ τοὺς νεκροὺς ἀντακουμένους.
Ὅλοι ἔτρεξαν νὰ πᾶν νὰ θοῦνε,
ἐκεῖ στὸν τάφο του γιὰ νὰ κλαυτοῦνε.
Κι' ὄλοι ἔτριχαν κλαροζῖα, βάγια.*

*Χριστέ μου παντοδύναμε, Χριστέ μου δοξα-
σμένη, τ' εἶνε τὸ ὄμμα πᾶσαις ἰδᾷ στὴ Γαλι-
λαία, ποῦ ἀναστῆθ' ὁ Λάζαρος κ' ἔριν' μεγάλη χρεῖα ;...*

Ἐπειτα ἀρχίζουν νὰ τραγοῦδον τὰ «ἐγκώμια» τῶν νοικοκυ-
ραίων καὶ πρώτου - πρώτου τοῦ «Προέδρου» τοῦ χωριοῦ :

*Χατζῶπαπα, Χατζῶπαπα καὶ πρόεδρος τῆς χώρας
σᾶχουν τιμὴ στὰ Γιάννενα, σᾶχουν τιμὴ στὴν Πόλι,
γιὰ πᾶρε τὴ γκλιτσεῦλα σου, κ' ἔβγα στὰ μασχαῖρι,
δῶσε στοὺς πλοῦσιους ἱνατὸ καὶ στοὺς φτωχοὺς διακόσια,*

καὶ τοῦ προσέφρασαν πολλὰς καὶ μεγάλας, λόφω τῆς ἱστορικῆς τοῦ
καταγωγῆς. Ἀπέριψε μάλιστα καὶ τὴ σένταε ποῦ τοῦ ἐπρόκεινε
ὁ Δεσποτάτορο, λέγοντας μὲ ἀπερηφάνεια ὅτι «ἕνας μεριστὰν τῆς
Γαλλίας, ὅπως αὐτοῦ, ὄφθαλι νὰ ζῆ ἢ μὲ τὰ πνευματικὰ ἔργα του
ἢ μὲ τὰ κατορθώματα του». Καὶ πράγματι, εἶχε ἑκδοσε τρεῖς τό-
μος ποιημάτων, ποῦ ἵκαναν ζσηρὴ ἐντέπαισι, κ' ἵκειτα ἔγραψε τὰ
Θαυμάσια ἐκείνα «Σκληρὰ Διηγήματα», ποῦ μεταφράσθησαν εἰς πολ-
λὰς γλώσσας καὶ στὴν Ἑλληνικὴ. Κατέγινε ἐπίσης καὶ σὸ θέατρο
μὲ ἑπιτυχία...

Ἡ ἠρωδιῆ καταγωγῆς τοῦ ἀποτελοῦσε τὴν ὑπερηφάνια του,
ἀλλὰ καὶ τὸν τρόμο του. Ὄταν τοῦ ἔβαινοσαν τὰ ποιήματά του,
ἔλεγε :

— Τὸ χέρι αὐτοῦ δὲν ἤρθε νὰ γράφῃ μονάχα. Πῆλεσε κρατᾶν-
τὸ σπαθὶ νὰ ἐκδικῆσθαι τὸν πρῶτο καὶ τελευταῖο Μεγάλω Μαγί-
στορα τῶν Ροδιῶν ἱπποτῶν ! Πῆρνε νὰ ἔβαρᾶνίον καὶ τὸν τε-
λευταῖο Τοῦρκο ἀπὸ τῆ Ρόδο, καὶ ἀντι τῆς ἡμοσιότητος νὰ
ὑψώσῃ στὰ ἔρειπια τῶν παλαιῶν τῆς Ρόδοι τῆς μελανό-
λευκῆ σημαίας τῶν ἱπποτῶν τῆς Μάλτας, γιατί ἐκείνοιον εἶ-
νε ὁ νόμιμος κληρονόμος !...

Ὁ Βιλιὸ ντὲ Διλ' Ἀδάμ πῆθανε στὰ 1889, μόνος, μι-
σάνθρωπος, μὲ τὸ μικρὸ παράπονο ὅτι δὲν ἐξεπληρωθῆ ἡ
φλογερὴ φιλοδοξία του.

δῶσε καὶ στοὺς φτωχότερους πέντε χιλιάδες γρόσια.
«Χατζῶπαπα» εἶνε ἔκφρασι τιμητικῆ. Σεβαστὸ μας, δηλαδὴ,
ποῦσαι σὰν «Χατζῆς» καὶ σὰν «Παπᾶς».

Τὸ τραγοῦδι ποῦ λέν γιὰ τὴν «κοπέλλα» τοῦ σπικιοῦ, εἶνε τὸ ἑ-
ξῆς :

*Κυρά μ' τὴ θυνατέρα σου τὴν ἡλιογεννημένη,
στὸν ἥλιο ἐγεννήθην, στὸν ἥλιο «κουναργεῖται»
καὶ στὴν ἀφρῆ τοῦ γαλιτοῦ τὴν ἔχεις βατισμένη.
ἄσπερα λουλούδια ἔβαλες στὰ μασχομάγουλά της
καὶ κόκκινα στὰ χεῖλη της, καὶ μούχους στὴν ποδιά της!..*

Τὸ τραγοῦδι τοῦ «κορταιοῦ» ποῦ εἶνε ἔσοιμο γιὰ νὰ τὸ παντρέ-
ψουν :

*Μωρὴ μικρὴ-μικρούτσικη, μικρὴ γαῖτανοφροῦδα,
μικρὴ μ' τὸ ποῦν ἢ ῥόκα σου, τὸ ποῦνε κ' ἀργαλιός σου ;
— Ἡ ῥόκα μ' εἶν' στὴ ζωῆ μου, κ' ὁ ἀργαλιός ὄφθαλι,
ὄφθαλι τὰ φτενὰ πανιά καὶ τὰ κρουστὰ τὰ βλάρια
ὄφθαλι μέσα τ' ὄφθαλι, τοὺς κόκκους μὲ λουλούδια
καὶ ρηματιὰς ἀπάτητες καὶ πῆρσιους ραχοῦλες.
Μὲ τ' ἄσπερα μὲ τὰ κόκκινα καὶ μὲ τὰ λουλουδάτα !..*

Τὸ τραγοῦδι τοῦ «παπᾶ» :

*Ἐίτω στὸ δαφνοπόταμο, στὸ δαφνοποταμίον,
ἐκεῖ κοιμᾷτ' ὁ δεσποτάτο μὲ τὸν σταυρὸ στὸ χέρι.
Κανεῖς δὲν πᾶει, νὰ τὸν δῆ, κανεῖς δὲν τὸν ξυπνάει,
Κ' ἡ κυρὴ ἡ Παναγία, πᾶει νὰ τὸν ξυπνήσῃ.*

— Γιὰ σῆκου-σῆκου, δεσποτα, καὶ μὴ βαρεῖα
[κοιμάσαι
ἢ ἐκκλησιὰς σημάναε, ἢ ἐκκλησιὰς σημάινου
καὶ ἡ δική σου ἐκκλησιὰ δὲν γράλλει δὲν εἰσ-
[βράζει
οὔτε κηρὰ ἀνάναε, οὔτε θυμιάμα καίει
Μὲ τ' ἄσπερα μὲ τὰ κόκκινα καὶ μὲ τὰ λου-
[δένια.]

Ἄν ὄμοι: ἡ νοικοκυρὰ ἀρνηθῆ νὰ τοὺς δώσῃ
φιλοδοξῆμα. Δηλαδὴ τὸ ὑποχρεωτικὸ αὐτό, τότε
τὰ «Λαζαροῦδία», ὅπως αὐτοκαλοῦνται οἱ μι-
κροί, τραβοῦνται μακριὰ ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς
καὶ τῆς τραγοῦδοῦν τὸ ἑξῆς κορδαυτικὸ τρα-
γοῦδι :

*Κυρά μου γυροκόνισμα καὶ ταγαροφωριὰρα
αὐτῆ στὴ στάχτ' ποῦ κάθουσαι, στὸ γυρο-
[μόνακό σου,
ἐπλάνας πέντε δάχτυλα καὶ πιάνεις ἔθνα
[ψύλλους
ποῦνε χονδροὶ σὰν τὸ κεχρί, πλατειᾶ σὰν τὸ
[κρεῖθᾶρι !..*

Στὸ σπίτι δπου κάθουσαι, κούνηε νὰ μὴ λαλῆσῃ
μῆτε ποτέε αὐγὰ νὰ θῆε κ' ἡ κῆτα σ' νὰ ψεφῆσῃ !..

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ
ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Στὴν Ἀμβέρσα ζῶουν κάποιε μόνιγοι σιδηροδρογῶς ὀνομαζόμενος
Κενθίος Ματαῖς. Ὁ σιδηροδρογῶς αὐτοῦ ἦταν ἕνας ἀπολιτικῶτατος
ἄνθρωπος, μὲχρι τῆς ἡμέρας ὅπου ἔπεσε νὰ ἐρωτησθῆ παραφόρος
τὴν κόρη ἐνός ζωγράφου. Ὁ πατέρας τῆς κόρης ἔσαν τοῦ τῆν ἐτή-
νηος εἰς γάμο ὁ σιδηροδρογῶς ποῦ ἀπάντησε ἀπότομα :

— Ἡ κόρη μου δὲν θὰ παντρευθῆ παρὰ μόνον μὲ ζωγράφω !

Κατόπιον αὐτοῦ ὁ Ματαῖς τρελλῶς ἀπὸ τὸν ἐρωτικὸν, ἀπεσφάρισε
νὰ μῆθῃ...ζωγραφικῆ ! Κι' ὅταν ἔσπερ' ἀπὸ πολλοὺς κόπους τὸ κα-
τώφθουσε, τὸ πρῶτο ποῦ ποῦφτια νὰ ἦταν τὸ πορτραῖτο τῆς ἀγαπῆ-
μένης του, τὸ ὁποῖο παρουσιάζουσε ἀμύσηλον στὸν πατέρα της. Ὁ γέ-
ρω - ζωγράφος ἐξοργαζόμενος τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἕνα σῆμπλεγμα ἀγγέλων.
Γιὰ μιὰ στιγμὴ ζήτησε συγγνώμην ἀπὸ τὸν ἀποσπῆτη του καὶ βγῆ-
σε ἔξω. Ὁ σιδηροδρογῶς ποῦ, πῆρε ἕνα πινέλο, καί, βιαστικὰ-βια-
στικὰ ἐξοργαζόμενος πᾶνω στὸν μηρὸ ἐνός ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους τοῦ
σῆμπλεγματος μιὰ μόνιγα.

Ὄταν ὁ ζωγράφος ἐπέστρεψε, ὁ λίγο, σὸ ἀτάλει του,
ἐξηπατήθη καὶ πῆρε τὴ μόνιγα γ' ἀληθινῆ. Προχώρησε λοι-
πὸν γιὰ νὰ τὴν διέξῃ μὲ τὸ χέρι, ἀντελήθη ὄμοι τότε
τὸ λάθος του, καί, γορρίζοντας πρὸς τὸν Ματαῖος τοῦ εἶπε :

— Δὲν οὐς ἐρετὸ πλέον εἴπαισι ἄλλο. Ἡ κόρη μου οὐκ
ἀνίκα !..

